

29 okt 2026 -01:00

Tien jaar kce trials: sterke motor voor onafhankelijk klinisch onderzoek in België

Tien jaar na zijn oprichting bevestigt KCE Trials zijn waarde als drijvende kracht voor onafhankelijk, niet-commercieel klinisch onderzoek in België. Een impactstudie van Deloitte stelt vast dat het programma hoogwaardig wetenschappelijk en praktijkgericht bewijs genereert voor zorgvragen zonder commercieel belang en dat het zo bijdraagt aan betere gezondheidszorg. Met 75 gefinancierde studies, meer dan 32.000 deelnemende patiënten en een sterke wetenschappelijke output werd KCE Trials een gevestigde en internationaal gewaardeerde partner. Deloitte concludeert dat het programma relevant, effectief en duurzaam is, en formuleert aanbevelingen om de maatschappelijke impact nog verder te versterken.

Tien jaar in cijfers

Tien jaar na zijn oprichting bevestigt het KCE Trials-programma zijn centrale rol in het financieren van onafhankelijk, praktijkgericht klinisch onderzoek in België, die commercieel niet interessant zijn.

Sinds de start in 2016 financierde het 75 klinische studies via 20 oproepen tot het indienen van een studievoorstel, waaronder vier samen met zijn Nederlandse tegenhanger ZonMw, de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie. Deze 75 studies betrokken meer dan 32.000 patiënten verspreid over 129 onderzoekssites.

Ondertussen werden er 25 studies afgerond, en deze leidden tot 91 wetenschappelijke publicaties in peer-reviewed tijdschriften. De resultaten werden opgenomen in 3 klinische richtlijnen voor zorgverleners, en verwacht wordt dat dit aantal nog zal toenemen.

Onderzoek dat een verschil maakt in de dagelijkse zorg

Volgens Deloitte is KCE Trials succesvol in het ondersteunen van pragmatisch onderzoek dat rechtstreeks aansluit bij de dagelijkse gezondheidszorg en een impact heeft op de patiënt. Het programma financiert onder meer onderzoek naar bestaande geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, chirurgische technieken en andere interventies waarvoor commerciële bedrijven minder interesse hebben. Bij de studies wordt systematisch aandacht besteed aan de klinische relevantie - met actieve betrokkenheid van patiënten en zorgverleners - en de economische impact.

Zo bleek uit de [BeNeBio-studie](#) dat sommige patiënten met psoriasis de dosis van bepaalde biologische geneesmiddelen veilig kunnen verlagen, zonder dat hun ziekte daardoor opnieuw opflakert. Dit kan zowel onnodig medicatiegebruik als zorgkosten verminderen.

Ook andere studies leverden concrete voordelen op voor patiënten. Zo toonde de [DOMINO-studie](#) aan dat een aangepast dieet doeltreffender kan zijn dan de gebruikelijke medicatie voor mensen met het prikkelbaredarmsyndroom, met een duidelijke vermindering van de klachten als gevolg. De [ARON-studie](#) droeg dan weer bij aan een meer gerichte behandeling van kinderen met acute infecties en het vermijden van onnodig antibioticagebruik.

Een relevant en effectief programma

De evaluatoren stellen dat KCE Trials een relevant, effectief, efficiënt en coherent programma is met een duidelijke rol bij het genereren van 'real-world' bewijs in België. Het sluit sterk aan bij zowel Belgische als internationale gezondheidsprioriteiten.

De sterke effectiviteit van het programma blijkt uit de wetenschappelijke publicaties, de impact van de onderzoeksresultaten op patiëntenzorg, de integratie van economische evaluaties, de ondersteuning van onderzoekers en de bijdrage aan de ontwikkeling van richtlijnen. De resultaten worden gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften en dragen bij aan de versterking van de onderzoekscapaciteit in het land. Het programma wordt door onderzoekers en stakeholders gewaardeerd om zijn transparante selectieprocedures en sterke ondersteuning tijdens het onderzoeksproces. 84% van de onderzoekers verwacht dat de resultaten van hun studie zullen bijdragen aan betere patiëntuitkomsten, terwijl 90% aangeeft dat het programma de klinische onderzoekscapaciteit van hun onderzoeksteam heeft versterkt.

Maatschappelijke impact die tijd vraagt

Voor de uiteindelijke impact zijn de resultaten minder duidelijk. Het effect op beleid, terugbetalingsbeslissingen, systematische implementatie in de klinische praktijk en de besparingen binnen de gezondheidszorg is minder goed aantoonbaar.

Dat is deels te verklaren door de relatief jonge leeftijd van het programma: KCE Trials bestaat pas tien jaar. De opstart, looptijd en verwerkingsfase van klinische studies nemen echter vaak verschillende jaren in beslag, waardoor de meeste studies nog lopende zijn. Van de 25 afgeronde studies werd wel een hoog percentage van 76% succesvol voltooid. Dit betekent dat ze er met het beoogde aantal deelnemers in geslaagd zijn om de vooropgestelde onderzoeksvragen te beantwoorden. De overige studies werden vroegtijdig beëindigd, om diverse redenen.

Ook de vertaling van onderzoeksresultaten naar beleid en praktijk vergt vaak meer tijd dan enkel de uitvoering en publicatie van een studie. Bovendien geven niet alle studieresultaten aanleiding tot een wijziging van terugbetalingscriteria of beleidsmaatregelen. Soms bevestigen de resultaten bijvoorbeeld dat de bestaande zorg de beste aanpak is.

Aanbevelingen voor verdere groei

Deloitte formuleert aanbevelingen om de impact op het gezondheidszorgsysteem verder te vergroten: een nauwere afstemming op beleidsnoden, een betere opvolging van de impact van onderzoeksresultaten, verdere vereenvoudiging van processen en een versterkte samenwerking met nationale en internationale partners. Ook de duurzame financiering van KCE Trials en de verdere capaciteitsopbouw binnen het Belgische onderzoekslandschap krijgen bijzondere aandacht.

Deloitte wijst erop dat de meeste verbeterpunten eerder de toenemende maturiteit van het programma weerspiegelen dan fundamentele zwakheden.

Over KCE Trials

Het KCE Trialsprogramma is een publiek gefinancierd initiatief dat in 2016 werd opgestart door het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE). Het programma ondersteunt pragmatische, niet-commerciële klinische studies die inspelen op belangrijke vragen voor de Belgische volksgezondheid en maatschappij, vooral voor de onderwerpen waarvoor commerciële bedrijven geen interesse hebben.

Het programma financiert onder meer vergelijkende doelmatigheidsstudies, onderzoek naar het hergebruik van bestaande geneesmiddelen (drug repurposing) en evaluaties van medische hulpmiddelen. Daarnaast moedigt het programma studies aan die relevant zijn voor groepen die vaak ondervertegenwoordigd zijn in wetenschappelijke studies, zoals vrouwen, kinderen en ouderen.

Meer info: <https://www.kce.fgov.be/nl/onderzoeksprogrammas/wat-is-het-kce-trials-programma>

Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg
Administratief Centrum Kruidtuin, Doorbuilding (10e verdieping)
Kruidtuinlaan 55
1000 Brussel
België
+32 2 287 33 88
<http://kce.fgov.be>

Gudrun Briat
Wetenschappelijke communicatie
+32 475 274 115
press@kce.fgov.be